

Folketingets Finansudvalg

Bilag	Journalnummer 73.C.95.a.IDA.14.	Kontor FNV	28. april 2005
-------	------------------------------------	---------------	----------------

- a. Udenrigsministeriet anmoder i nærværende skrivelse om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansårene 2005-2008 ydes 1,5 mia. kr. i bidrag til den 14. genopfyldning af Den internationale Udviklings sammenslutning (IDA-14).

Forslaget medfører ikke merudgifter i forhold til de beløb, som allerede er bevilget på finansloven til udviklingslandene, eller som er opført på de følgende års budgetoverslag.

- b. *Baggrund*
IDA er Verdensbankens facilitet for rentefri lån og gavebistand til lavindkomstlande, som ikke eller kun i begrænset omfang har adgang til de internationale kapitalmarkeder. Verdensbanken er med en andel på ca. 35 pct. af den multilaterale udviklingsbistand den største og vigtigste donor i lavindkomstlandene og har som overordnet mål at bidrage til fattigdomsbekæmpelse. Derved udgør Verdensbanken en hjørnesteen i bestræbelserne på at nå de såkaldte 2015-Mål for bekæmpelse af global fattigdom. IDA-lån til udviklingslandene ydes med en løbetid på mellem 35 og 40 år, hvoraf de første 10 år er afdragsfrie. Lånene er ikke pålagt egentlige renter, men i stedet et administrationsgebyr, der p.t. andrager 0,75 pct. af de udbetalte midler samt op til 0,5 pct. af ikke-udbetalte, men forpligtede midler. Vilkårene for et normalt IDA-lån svarer med det nuværende renteniveau til et gaveelement på ca. 64 pct. I forbindelse med den 13. genopfyldning blev det besluttet at yde en del af midlerne som ren gavebistand. Denne mulighed videreudvikles i forbindelse med IDA-14 således, at andelen af ren gavebistand fra IDA stiger til ca. 30 pct.

Udviklingslande der gennem Verdensbanken udelukkende har adgang til IDA-lån har et BNI pr. indbygger på mindre end 895 USD. Landene har endvidere vanskeligt ved at låne på de internationale kapitalmarkeder samtidig med, at Verdensbanken støtter landene med økonomiske og sociale reformer til fremme af vækst og fattigdomsbekæmpelse. Af de i alt 81 IDA-lande er de 15 såkaldt "blend-lande", som har adgang både til IDA-lån og til Verdensbankens markedsbaserede lån, de såkaldte IBRD-lån.

Projektbeskrivelse

Den 14. genopfyldning af IDA dækker perioden 1. juli 2005 – 30. juni 2008. Det operationelle, finansielle og policymæssige grundlag for Verdensbankens strategi for bekæmpelse af fattigdom er baseret på retningslinjer, som på hinanden følgende genopfyldninger har udstukket. Strategien for fattigdomsbekæmpelse har to strenge; at skabe de rette betingelser for økonomisk bæredygtig vækst og investeringer med henblik på skabelse af jobs og at styrke de fattiges deltagelse i udviklingsprocessen gennem investering i uddannelse, sundhed og social beskyttelse. Desuden indgår tværgående hensyn som ligestilling mellem kønnene, miljømæssig bæredygtighed og god regeringsførelse.

Under den 14. genopfyldning vil der i særlig grad blive fokuseret på: økonomisk vækst, udvikling af den private sektor, måling af udviklingsresultater, mere donorsamarbejde og gælds bæredygtighed.

Verdensbankens komparative fordele består i at kunne tilbyde en integreret multisektortilgang til fattigdomsbekæmpelse baseret på høj teknisk og analyse-mæssig kapacitet.

Tildeling af midler fra Verdensbanken er baseret på landenes præstationer inden for forsvarlig økonomisk politik, god regeringsførelse og bekæmpelse af fattigdom. En mindre andel går dog også til lande, der ikke lever op til de normale krav, f.eks. postkonflikt-lande.

Omfanget af IDA-ressourcer, der tildeles de enkelte lande i genopfyldningens treårsperiode, er baseret på det såkaldte præstationsafhængige tildelingssystem. Der vil i IDA-14 ske en videreudvikling af dette system. Systemet består af en årlig vurdering af landenes politiske og institutionelle rammer samt en vurdering af kvaliteten af projekter og programmer, der gennemføres i landet. Desuden vægtes befolkningstallet og indkomsten per indbygger.

Gældsspørgsmålet vil være en central problemstilling i IDA-14. En del af de lande, der allerede har modtaget gældslettelse via HIPC-gældslettelsesinitiativet, er igen i fare for at havne i gældsfælden. I IDA-14 vil lånebistand således udelukkende blive anvendt til lande, hvor den politiske og økonomiske situation er tilstrækkelig robust til at kunne håndtere ny låneoptagelse. Hvis landet befinder sig i en svag politisk og økonomisk situation, der ikke tillader ny låneoptagelse, vil der udelukkende blive givet ren gavebistand fra IDA. Modellen medfører, at omkring halvdelen af IDA-landene udelukkende vil modtage gavebistand. En mellemgruppe af lande vil modtage en blanding af lige store dele gave- og lånebistand. Som konsekvens stiger andelen af gavebistand i IDA til omkring 30 pct. På sigt vil analysen af landenes gæld også skulle tage hensyn til forventninger til den fremtidige udvikling i landenes gældssituation. For at sikre, at der ikke skabes incitament til at forblive i gruppen af lande, som modtager gavebistand, vil disse landes ramme blive reduceret med 20 pct.

Den 14. genopfyldning er samlet på 24,1 mia. SDR (216,2 mia. kr.) svarende til en 30 pct. stigning i forhold til IDA-13. Derved fastholdes IDA's størrelse i forhold til de øvrige landes løfter om at yde mere bistand (Monterrey-forpligtelserne). Den vigtigste finansieringskilde er donorbidragene, der forventes at udgøre 14,1 mia. SDR. 1 mia. SDR vil blive overført fra Verdensbankens overskud, samt 8,7 mia. SDR fra IDA's interne ressourcer – primært tilbagebetalinger på gamle lån.

Budget

Det samlede budget andrager 1,5 mia. kr. Danmark har i lighed med en række andre donorer valgt at indbetale beløbet over 4 år - og ikke over standardperioden på 9 år. Dermed øges nutidsværdien af de danske betalinger til 1,6 mia. kr. Den danske bidragsandel til IDA-14 bliver herefter på 1,26 pct. af genopfyldningen. Danmarks bidragsandel i IDA-11, IDA-12 og IDA-13 var på 1,58 pct.

Udgiften vil blive afholdt med 1,5 mia. kr. under § 06.37.01.11. Den internationale Udviklings sammenslutning (IDA).

Væsentlige risikoelementer

Der skønnes ikke at være forvaltningsmæssige risici forbundet med bevillingen. Effekten af lån og gavebistand i forhold til de udviklingspolitiske målsætninger vil dels afhænge af modtagerlandenes evne og vilje til at anvende midlerne i overensstemmelse med formålet, dels af en række eksterne økonomiske og politiske forhold, som modtagerlandene og IDA kun har ringe indflydelse på.

- c. Sagen forelægges Finansudvalget, da der er tale om en multilateral rammebevilling i form af statsforskrivninger, hvor totaludgiften overstiger 30 mio. kr.
- d. Forslaget er tiltrådt af Styrelsen for Internationalt Udviklings samarbejde.
- e. Under henvisning til ovenstående anmoder Udenrigsministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansårene 2005-2008 ydes 1,5 mia. kr. i bidrag til den 14. genopfyldning af Den internationale Udviklings sammenslutning (IDA-14).

Udgiften vil blive afholdt af de beløb, som på de årlige finanslove stilles til rådighed for udviklingslandene under § 06.37.01. Verdensbankgruppen.

- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.